

SUDCOVSKÁ KONCENTRÁCIA KONANIA

Kedže sudcovskú koncentráciu konania uplatňuje príslušný sudca podľa vlastnej úvahy, spadá do jeho kompetencie rozhodnúť, či na prostriedok procesného útoku či obrany, ktorý strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, bude prihliadať.

(Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 530/2018 z 15. novembra 2018)

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť J. F., zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 47/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. F. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :**I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. augusta 2018 doručená sťažnosť J. F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 47/2016 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že na okresnom súde prebieha od 29. marca 2016 do súčasnosti konanie so sp. zn. 7 C 47/2016 v právnej veci žalobcu – sťažovateľa proti žalovanému B. L. o zaplatenie náhrady škody v sume 30 000 € s prísl., ktoré nie je do dnešného dňa právoplatne ukončené.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza: «... *Mojím listom zo dňa 9.10.2016, ktorý bol Okresnému súdu Námestovo /ďalej len „odporca“/ doručený dňa 10.10.2016 som JUDr. Gabriele Kyselovej, predsedníčke súdu odporcu podal sťažnosť na prietahy v tomto konaní... Listom odporcu č. Spr 4583/16 zo dňa 20.10.2016 mi bolo oznámené, že vo veci sa koná priebežne a plynulo, neboli zistené žiadne pochybenia v rovine zbytočných prietáhov a preto je moja sťažnosť neopodstatnená...*

V konaní... sa do dnešného dňa uskutočnilo 5 pojednávaní - dňa 16.11.2016, dňa 12.12.2016, dňa 18.1.2017, dňa 22.2.2017 a dňa 3.5.2017, na ktorých som sa zúčastnil buď sám alebo prostredníctvom môjho advokáta JUDr. Jána Vajdu. Žiadne pojednávanie nebolo

odročené z dôvodu mojej neúčasti na pojednávaní. Žiadnym mojím správaním a konaním som neprispel k predĺžovaniu tohto súdneho konania. V tomto konaní som aktívny. Tomuto súdnemu konaniu prikladám veľký význam a preto som sa dal zastupovať advokátom JUDr. Jánom Vajdom. Dĺžka trvania tohto konania nie je vyvolaná mojím správaním, ale správaním žalovaného a najmä konaním odporcu. Ja, sťažovateľ som riadne a včas reagoval na výzvy odporcu, podával som vyjadrenia, navrhoval som dôkazy a urgoval som nariadenie termínov pojednávania. Žalovaný nereaguje na výzvy odporcu...

... Odporca v tomto konaní začal riadne konať až po podaní mojej sťažnosti zo dňa 9.10.2016 na prietahy v tomto konaní. Až dňa 18.10.2016 bol nariadený termín pojednávania na deň 16.11.2016. Dovtedy sa vo veci riadne nekonalo, pretože odporca riešil iba procesné otázky. Žalovaný sa nevyjadril, ja som vo veci podal vyjadrenie zo dňa 30.6.2016, hoci odporca vo svojom vyjadrení zo dňa 20.10.2016 nesprávne tvrdí že dňa 4.7.2016 bolo odporcovi doručené vyjadrenie žalovaného.

... Z obsahu tohto spisu odporcu je zrejmé, že k odporu žalovaného zo dňa 16.5.2016 proti platobnému rozkazu Okresného súdu Námestovo sp.zn. 7 C 47/2016-32 zo dňa 22.4.2016 nebolo pripojené plnomocenstvo pre advokáta JUDr. Antona Tabačáka PhD. Toto plnomocenstvo bolo odporcovi doručené až dňa 4.7.2016 t.j. po uplynutí zákonnej 15- dňovej lehoty na podanie odporu. Odpor žalovaného zo dňa 16.5.2016 proti platobnému rozkazu nie je vecne skutkovo a ani právne odôvodnený. Vecné odôvodnenie odporu znamená riadne odôvodnenie a preto bol žalovaný povinný vo svojom odpore uviesť konkrétne vecné tvrdenia, ktorými spochybňuje opodstatnenosť mojej priznanej pohľadávky. Nič také žalovaný vo svojom odpore proti platobnému rozkazu neuviedol. Žalovaný si teda nesplnil svoju povinnosť tvrdenia, ktorá je základným pilierom sporového konania. To znamená, že odpor žalovaného zo dňa 16.5.2016 je podaný po lehote a bez riadneho odôvodnenia. Odporca sa i napriek mojím námietkam týmito skutočnosťami vôbec nezaobrá. Odporcovi trvalo až 6 mesiacov, kým od podania odporu žalovaného proti platobnému rozkazu sa uskutočnilo vo veci pojednávanie. V tomto konaní sa do dnešného dňa uskutočnilo 5 pojednávania. Pojednávanie konané dňa 3.5.2017 bolo odročené na neurčito za účelom znaleckého dokazovania. Znalec M. S. vo veci podal znalecký posudok č. 5/2017 zo dňa 6.11.2017. Ja, žalobca som dňa 30.11.2017 t.j. v lehote určenej súdom, podal svoje vyjadrenie k tomuto znaleckému posudku. Žalovaný tak do dnešného dňa neurobil. Od podania tohto znaleckého posudku odporca rozhodol iba o znalečnom pre znalca M. S. a neurobil žiadny iný relevantný úkon vo veci. Odporca už 9 mesiacov vo veci riadne nekoná a vo veci sú zbytočné prietahy.

Odporca do dnešného dňa neuložil znalcovi M. S. povinnosť konkrétne sa vyjadriť k mojím výhradám k jeho znaleckému posudku č. 5/2017 zo dňa 6.11.2017. Je pritom všeobecne známou skutočnosťou, že všeobecné súdy v takýchto konaniach rozhodujú výlučne na základe znaleckých posudkov. Ja, žalobca som spochybnil podaný znalecký posudok č. 5/2017 zo dňa 6.11.2017 znalca M. S., ale odporca sa odmieta zaoberať mojimi námietkami proti tomuto znaleckému posudku. Vzhľadom na takýto postup odporcu odôvodnene predpokladám, že odporca na budúce pojednávanie vo veci nepredvolá znalca M. S., hoci som opakovane písomne žiadal jeho výsluch. Tým, že odporca vo veci rozhodne bez toho, aby sa vysporiadal s mojimi námietkami proti znaleckému posudku spôsobí ďalšie zbytočné prietahy v tomto súdnom konaní, pretože budem musieť podať odvolanie proti rozsudku odporcu, čím sa toto konanie predĺži o cca 10-12 mesiacov, čo predstavuje dĺžku odvolacieho konania. Takýto stav vyhovuje žalovanému, ktorý odmieta zaplatiť mi náhradu škody a spolieha sa na to že vzhľadom na môj vek a môj zlý zdravotný stav sa nedožijem skončenia tohto súdneho konania.

Cieľom žalovaného je maximálne predĺžovať toto konanie. Zodpovednosť za prietahy v tomto konaní nesie odporca, ktorý toleruje toto správanie žalovaného a vo veci opakovane riadne nekoná, čím vznikajú zbytočné prietahy...

Samotné prerokovávanie veci odporcom nie je naplnením zmyslu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ak nespeje ku konečnému právoplatnému rozhodnutiu a teda k odstráneniu právnej neistoty. V tomto konaní odporca síce konal o podanej žalobe, ale nekonal efektívne. Nesprávny je názor odporcu uvedený v jeho vyjadrení zo dňa 20.10.2016, že keď sa vo veci koná tak vo veci nie sú prietahy. Odporca koná neefektívne, pričom poukazujem na skutočnosť že samotným prerokovaním veci na súde sa moja právna neistota neodstráni. Právnu istotu vytvára až právoplatné rozhodnutie súdu. Samotná skutočnosť, že toto konanie trvá 2 roky a 4 mesiace a odporca do dnešného dňa nevydal rozsudok vo veci samej preukazuje porušenie môjho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Takáto dĺžka konania predlžuje stav mojej právnej neistoty do tej miery, že moje právo na súdnu ochranu sa stáva iba iluzórnym právom. Konanie odporcu v tejto veci je možné pokladať za konanie spôsobom, ktorému chýba účelnosť a efektívnosť, čo má výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku tohto súdneho konania...

Moja písomná sťažnosť na prietahy v tomto konaní zo dňa 9.10.2016 adresovaná JUDr. Gabriele Kyselovej, predsedníčke všeobecného súdu odporcu nevedla k odstráneniu zbytočných prietahov v tomto konaní. Táto vec sa stala reštančnou vecou a napriek tomu odporca vo veci riadne nekoná. Odporca koná spôsobom, ktorému chýba účelnosť a efektívnosť, čo má výrazný vplyv na doterajšiu dĺžku tohto občianskeho súdneho konania...»

4. Napokon sťažovateľ žiada, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a v náleze konštatoval:

„Základné právo J. F. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp.zn. 7 C 47/2016 porušené bolo.

Okresnému súdu Námestovo prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp.zn. 7 C 47/2016 konal bez zbytočných prietahov.

J. F. priznáva finančné zadostučinenie v sume 1.500,-EUR, ktoré mu je Okresný súd Námestovo povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Námestovo je povinný zaplatiť J. F. trovy konania v sume 325,42 EUR na účet advokáta JUDr. Jána Vajdu č.ú... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

5. Na žiadosť ústavného súdu okresný súd vo svojom vyjadrení z 13. septembra 2018 uviedol chronológiu úkonov, ktorú ústavný súd porovnal so spisovým materiálom a doplnil o svoje zistenia o aktuálnom stave napadnutého konania. Okresný súd vo svojom vyjadrení uvádza:

„- dňa 30. 3. 2016 (29. marca 2016, pozn.) bola súdu elektronickou poštou (bez ZEP) doručená žaloba J. F. proti žalovanému B. L. o náhradu škody v sume 30 000 eur s prísl., ktorá bola v uvedený deň (30. marca 2016, pozn.) aj doplnená rovnopisom žaloby

- dňa 22. 4. 2016 bol vo veci vydaný platobný rozkaz podľa návrhu, proti ktorému bol dňa 16. 5. 2016 podaný odpor žalovaným

- dňa 13. 6. 2016 bol právnenému zástupcovi žalobcu zasielaný odpor žalovaného proti platobnému rozkazu na vyjadrenie spolu s poučením o procesných právach a povinnostiach a zároveň bolo žalovanému zasielané poučenie o procesných právach a povinnostiach

- dňa 10. 10. 2016 bolo právnenému zástupcovi žalovaného zasielané vyjadrenie žalobcu k odporcu
- dňa 18. 10. 2016 bolo nariadené pojednávanie na deň 16. 11. 2016, ktoré bolo odročené na deň 12. 12. 2016 za účelom vykonania dôkazov navrhnutých žalobcom
- pojednávanie dňa 12. 12. 2016 bolo odročené na deň 18. 1. 2017 za účelom výsluchu navrhnutých svedkov
- pojednávanie dňa 18. 1. 2017 bolo odročené na deň 22. 2. 2017 za účelom vykonania dôkazov navrhnutých žalobcom
- pojednávanie dňa 22. 2. 2017 bolo odročené na deň 3. 5. 2017 za účelom vypočutia navrhnutých svedkov
- pojednávanie dňa 3. 5. 2017 bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania
- uznesením súdu zo dňa 30. 5. 2017 bol ustanovený znalec z odboru lesníctvo na podanie znaleckého posudku, ktoré uznesenie bolo zrušené uznesením zo dňa 16. 8. 2017 a bol ustanovený nový znalec, pričom aj toto uznesenie bolo zrušené uznesením zo dňa 4. 9. 2017 a bol ustanovený nový znalec
- dňa 9. 11. 2017 bol súdu doručený vyhotovený znalecký posudok, ktorý bol následne dňa 14. 11. 2017 zaslaný právnym zástupcom účastníkov konania spolu s výzvou na vyjadrenie
- uznesením súdu zo dňa 25. 1. 2018 bola znalcovi priznaná odmena za vypracovanie znaleckého posudku, proti ktorému podal sťažnosť žalobca
- dňa 7. 3. 2018 bolo zaslané znalcovi vyjadrenie žalobcu a zároveň sťažnosť na vyjadrenie
- uznesením zo dňa 26. 4. 2018 súd zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu zo dňa 25. 1. 2018
- dňa 11. 7. 2018 bolo nariadené pojednávanie na deň 13. 8. 2018, na ktorom pojednávaní bol vo veci vyhlásený rozsudok. Rozsudok bol napísaný a odoslaný zástupcom strán dňa 12. 9. 2018.“

Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že 12. októbra 2018 bolo proti rozsudku okresného súdu sťažovateľom podané odvolanie.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podstata sťažnosti spočíva v tvrdení sťažovateľa, že okresný súd svojou nečinnosťou a nesprávnym postupom v napadnutom konaní zasiahol do uvedeného základného práva a práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

9. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

Pokiaľ ide o zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že vec nemožno považovať za právne zložitú. Z hľadiska skutkového stavu je však potrebná určitá miera dokazovania.

Pri hodnotení správania účastníkov v preskúmvanej veci ústavný súd nezistil u sťažovateľa ani žalovaného nečinnosť, respektíve pasivitu, ktorá by mala vplyv na napádané konanie okresného súdu.

Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu, ktorý počas napadnutého konania opakovane odročil pojednávanie pre účely doplnenia dokazovania. Keďže sudcovskú koncentráciu konania uplatňuje príslušný sudca podľa vlastnej úvahy spadá do jeho kompetencie rozhodnúť, či na prostriedok procesného útoku či obrany, ktorý strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania, bude prihliadať.

11. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05).

12. V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

13. Ústavný súd, vychádzajúc z chronológie úkonov vypracovanej okresným súdom, spisového materiálu vo veci a vlastných zistení, dospel k záveru, že v napadnutom konaní nezistil také prietahy, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako zbytočné. Od podania žaloby sťažovateľom do vyhlásenia rozsudku vo veci uplynulo približne obdobie 2 rokov a 6 mesiacov, počas ktorého bolo uskutočnených celkovo 6 pojednávaní, boli navrhované a vykonané viaceré dôkazy, vrátane vypracovania znaleckého posudku.

14. Keďže sťažovateľ namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa nezaoberal jeho námietkami týkajúcimi sa postupu okresného súdu vo vzťahu k tvrdenej absencii náležitostí odporu žalovaného a oneskoreného doloženia splnomocnenia pre právneho zástupcu sťažovateľa.

15. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd, prihliadajúc na obsah sťažnosti, príloh k sťažnosti týkajúcich sa predmetnej veci, spisového materiálu a vlastných zistení, pri

predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.